

RECHTSPRAAK EUROPA

NIEUWSBRIEF VAN HET GERECHTSHOF AMSTERDAM no. 7
(juli 2012)

IN ÉÉN [KLIK](#) VERBONDEN MET EUROPA

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de gerechtscoördinator Europees recht en mensenrechten (GCE) van het gerechtshof Amsterdam.

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u werkzaam bent bij het gerechtshof Amsterdam of omdat u bent opgenomen in ons relatiebestand. Als u verdere toezending niet op prijs stelt, verzoeken wij u zich [hier](#) af te melden. De nieuwsbrief wordt tevens gepubliceerd op de [webpagina](#) van het gerechtshof Amsterdam.

Deze nieuwsbrief bevat een overzicht van de rechtspraak van het Gerecht en het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) en van het Europees Hof voor de rechten van de mens over de maand juni 2012.

De redactie stelt zo zorgvuldig mogelijk de gegevens voor deze nieuwsbrief samen. Zij aanvaardt echter geen aansprakelijkheid voor eventuele foutieve informatie noch voor het gebruik van deze informatie en eventuele nadelige gevolgen daarvan.

Kernredactie: [Marc de Werd](#) (GCE) en [Roel Andrea](#) (redactiesecretaris).

Redactie: Robin Cozijnsen, Menco Rasterhoff, Nienke de Visser, Mirjam Winkels. Medewerker: Louise Haeck.

Copyright © 2012 MFJM de Werd – Verdere verspreiding voor niet-commercieel gebruik toegestaan mits met bronvermelding. Alle rechten overigens voorbehouden.

Volg rechtspraak EUROPA op twitter: [@rechtspraakEU](#)

INHOUDSOPGAVE

1. BILLENKOEK (GCE)

2. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

- RECHT OP LEVEN (ART. 2)
- VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)
- RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)
- FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)
- VRIJHEID VAN GEDACHTEN, GEWETEN EN GODSDIENST (ART. 9)
- VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)
- RECHT OP EEN DAADWERKELIJK RECHTSMIDDEL (ART. 13)
- BESCHERMING VAN EIGENDOM (ART. 1 EERSTE PROTOCOL)
- RECHT OP VRIJE VERKIEZINGEN (ART. 3 EERSTE PROTOCOL)
- SCHADELOOSSTELLING IN GEVAL VAN GERECHTELIJKE DWALING (ART. 3 ZEVENDE PROTOCOL)

3. NE BIS IN IDEM (GASTCOMMENTAAR)

4. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE EUROPESE UNIE

- ARBEIDSRECHT
- BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN
- CONSUMENTEN
- DATA
- DOUANE-UNIE
- FISCALE BEPALINGEN
- INTELLECTUELE EIGENDOM
- LANDBOUW
- MEDEDINGING
- OPENBAARHEID
- SOCIALE POLITIEK
- STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN
- STRAFRECHT - BESTUURSRECHT
- VREEMDELINGEN
- VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN
- VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL
- VRIJ VERKEER VAN PERSONEN
- VRIJHEID VAN VESTIGING
- VRIJ VERRICHTEN VAN DIENSTEN

5. ARCHIEF NIEUWSBRIEVEN RECHTSPRAAK EUROPA

(GCE)

BILLENKOEK

NAAR AANLEIDING VAN COLON t. NEDERLAND

Onlangs verklaarde het EHRM de klacht van Colon t. Nederland niet-ontvankelijk. De zaak betreft de aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied in Amsterdam en de bevoegdheid van de politie tot preventief fouilleren op wapens. Het Europese Hof verklaarde de klacht ‘manifestly ill-founded’. Bij een *quick scan* bleek dat geen sprake is geweest van een schending van artikel 8 EVRM (familieleven) en artikel 2 van het Vierde Protocol bij het EVRM (vrijheid van verplaatsing).

En toch is de beslissing uiterst pijnlijk geworden voor Nederland, in het bijzonder voor bestuursrechters. De Nederlandse regering had in Straatsburg aangevoerd dat klager om een heel andere reden niet-ontvankelijk moest worden verklaard. Hij had immers niet alle rechtsmiddelen benut. Aan Colon was een boete opgelegd nadat hij geweigerd had mee te werken aan een preventieve fouillering. Weliswaar had hij de strafrechtelijke rechtsgang doorlopen, maar Colon had de *bestuursrechtelijke* procedure tegen de aanwijzing door de burgemeester van het veiligheidsrisicogebied niet afgerond. Nadat zijn verzoek om een voorlopige voorziening in de bezwaarfase was afgewezen door de Amsterdamse bestuursrechter, wegens gebrek aan direct belang, was hij rechtstreeks naar Straatsburg gestapt, met voorbijgaan van de bestuursrechtelijke bodem- en hoger beroepsprocedure.

Doorgaans maakt het Hof korte metten met zo'n verzuim (artikel 35 EVRM), maar nu niet. Het Hof schat in – ‘gelet op de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRS)’ – dat de klager bij de (Amsterdamse) rechtbank en vervolgens bij de Afdeling kansloos zou zijn geweest. Het Hof “is not convinced (-) that such proceedings would have offered him any real prospect of success”.

“The Court has held many times that an applicant cannot be regarded as having failed to exhaust domestic remedies if he or she can show, by providing relevant domestic case-law or any other suitable evidence, that an available remedy which he or she has not used was bound to fail.”

Veelzeggend is dat het Hof verwijst naar een andere Nederlandse zaak, uit 2003 (Kleyn t. Nederland). Die zaak ging - grof gezegd - over het verwijt dat de Raad van State te dicht tegen het landsbestuur aanschurkt. Niet genoemd maar ongetwijfeld aanwezig op de achtergrond is de veeg uit de pan die de AbRS in 2007 van het Hof kreeg in Salah Sheekh; er was sprake van extreem formalisme, waardoor de minister van vreemdelingenzaken vrij spel had. Ook in die zaak hoefde de klager niet eerst de nationale rechtsmiddelen uit te putten.

'Bound to fail'. Het zal maar tegen je gezegd worden. Zijn mensenrechten bij Nederlandse bestuursrechters niet in veilige handen?

Maar echt begrijpelijk is het harde oordeel van het Hof in deze zaak toch niet. Al was het maar omdat het zijn indrukken blijkbaar ontleent aan slechts *twee* oudere uitspraken over veiligheidsrisicogebieden van de AbRS (een zaak uit Den Helder en één uit Utrecht, allebei uit 2005). En - ook interessant - dezelfde terughoudendheid die het Hof de Nederlandse bestuursrechter verwijt, hanteert het in deze zaak juist *zélf* om de klacht van Colon 'manifestly ill-founded' te verklaren; de burgemeester krijgt – *omdat* het 'democratisch gelegitimeerd' is – van het Hof veel speelruimte bij preventieve fouilleringen. Kennelijk *zóveel* dat de beslissing in het buitenland de aandacht trekt; het Hof zou in Colon de privacygrenzen veel te ver hebben opgerekt ten gunste van het bestuur.

De verwijzing naar Kleyn (2003) spreekt ook al niet voor zich. Kleyn heeft tot een wijziging van de inrichting van de Raad van State geleid. Is het dan ondenkbaar dat na 2003 een kentering in de bestuursrechtelijke jurisprudentie heeft plaatsgevonden; zijn recente ontwikkelingen als de bestuurlijke lus en finale geschillenbeslechting, die de rechtsbescherming van burgers mede beogen te versterken, door het Hof meegenomen? En – ten slotte – ook een bruggetje naar Salah Sheekh vraagt om toelichting. Waarom zouden uitspraken in *vreemdelingenzaken* (10 jaar later nog) maatgevend zijn voor openbare ordekwesties?

Uit niets blijkt dat het Hof hiernaar onderzoek heeft gedaan. Omgekeerd rijst de vraag of het Hof wellicht andere informatie in zijn beslissing heeft betrokken die het niet expliciteert. De billenkoek voor Nederland lijkt nu uit de losse pols te komen.

Steeds vaker onderstreept het Hof de eigen subsidiariteit en het belang van nationale rechtsontwikkeling. Ook nu weer overweegt het dat: "the European Court should have the benefit of the views of the national courts, as being in direct and continuous contact with the forces of their countries." Maar met Nederlandse bestuursrechters maakt Straatsburg nog steeds korte metten.

MdW

2. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

RECHTSPRAAK

STRAATSBURG

(Uitspraken over z.g. repeterende rechtsvragen, over de overschrijding van de redelijke termijn van art. 6 EVRM en zaken die eindigen in billijke genoegdoening blijven veelal buiten beschouwing. Uitspraken worden drie maanden na de uitspraakdatum definitief tenzij intern appel wordt ingesteld bij de Grote Kamer van het Hof.)

RECHT OP LEVEN (ART. 2)

ARREST – 12 juni 2012 – Umarovy t. Rusland (1) & Umayevy t. Rusland (2) – persbericht – arrest (1) – arrest (2)

Rusland verantwoordelijk voor verdwijning drie mannen

Verdwijning drie mannen – gebrekkig onderzoek naar verdwijning - schending recht op leven – onmenselijke behandeling nabestaanden – schending artikel 3 – niet erkende detentie - schending artikel 5 – schending artikel 13

VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)

ARREST – 26 juni 2012 – Piruzyan t. Armenië – arrest

Strafrecht - Weigering om verdachte op borgtocht vrij te laten in strijd met artikel 3 EVRM

ARREST – 12 juni 2012 – Koky e.a. t. Slowakije – arrest

Slowakije deed onvoldoende onderzoek naar geweld tegen een groep Roma

RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)

ARREST – 7 juni 2012 - Segame SA t. Frankrijk - arrest

Franse belastingrechter hoefde niet af te wijken van wettelijk vastgestelde boetetarief

Belastingzaak - boete - volle toetsing - evenredigheid - bijzondere aard van het belastingrecht - belastinggeschillen zijn geen 'hard core' strafrecht - snijvlak bestuursrecht/strafrecht - geen schending van artikel 6 EVRM

Klager (een besloten vennootschap) stelt dat de Franse belastingrechter - in strijd met het gemeenschapsrecht - ten onrechte niet heeft willen afwijken van het wettelijk vastgelegde boetetarief. Hof oordeelt dat proportionaliteit boete reeds verdisconteerd is in 25%-boetetarief.

FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)

ARREST – 26 juni 2012 – Kuric e.a. t. Slovenië - **Grote Kamer** - arrest

Slovenië moet binnen een jaar kwestie regelen van bevolkingsgroep waarvan de status na de onafhankelijkheid werd doorgehaald.

ARREST – 21 juni 2012 – E.S. t. Zweden – arrest

Strafrecht - Ontbreken van verbod Zweeds strafrecht dat filmen van personen zonder toestemming strafbaar stelt is niet in strijd met EVRM

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING - 5 juni 2012 – Colon t. Nederland - beslissing

Preventieve foullering in daartoe aangewezen veiligheidsrisicogebied

Strafrecht – bestuursrecht - Klacht tegen Nederland over preventieve foullering niet-ontvankelijk

De klacht ziet op de aanwijzing van veiligheidsrisicogebieden in Amsterdam, waar een ieder kan worden onderworpen aan een preventieve foullering op grond van de Wet Wapens en Munitie (WWM). Klager heeft zich beroepen op het recht op privacy (art. 8 EVRM) en het recht op vrijheid van beweging (artikel 2, vierde protocol EVRM). Het Hof heeft de klacht met brekking tot schending van artikel 8 EVRM niet-ontvankelijk verklaard, omdat de relevante regelgeving voldoende waarborgen bevat tegen misbruik. Voorts staat volgens het Hof een preventieve foullering niet in de weg aan het vrijelijk bewegen in het veiligheidsrisicogebied, zodat ook de klacht met betrekking tot artikel 2, vierde protocol EVRM niet-ontvankelijk is.

“Pour emprunter au phrasé administrativiste, il est regrettable que la Cour européenne des droits de l’homme se soit ainsi cantonnée à un simple contrôle de l’erreur manifeste, là où elle aurait dû opter fermement pour un contrôle maximum et rigoureux de la proportionnalité. Au sujet des prérogatives de maintien de l’ordre et des mesures policières – peut-être plus encore que dans tout autre domaine –, il doit exister une adéquation optimale entre les moyens mis en œuvre par les autorités étatiques et la ou les fins poursuivies par ces mesures. Faute d’incliner en ce sens, la juridiction strasbourgeoise en est venue ici à enfoncer un coin dans une formule passée à la postérité et qui n’a pourtant aucunement perdu de son actualité : « la liberté est la règle et la restriction de police l’exception ».” [La Revue des Droits de l’Homme](#)

“The court should be aware that great results can sometimes be reached through means that are unacceptable in human rights terms. We need measures that really work to reduce crime and that conform to human rights standards. However, the Court should therefore be careful not to suggest that the fact that a measure works creates a presumption of human rights conformity.” [Eva Brems](#)

VRIJHEID VAN GEDACHTE, GEWETEN EN GODSDIENST (ART. 9)

ARREST – 12 juni 2012 – Savda t. Turkije – arrest

Militaire dienst – ontbreken van regeling voor gewetensbezwaarden is niet ‘noodzakelijk in een democratische samenleving’ – schending artikel 9 EVRM

VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)

ARREST – 28 juni 2012 – Ressiot e.a. t. Frankrijk – arrest

Strafrecht - doorzoeking van burelen van kranten "L'Equipe" en "Le Point" niet noodzakelijk in een democratische samenleving en disproportioneel

ARREST – 19 juni 2012 – Kurier en Krone t. Oostenrijk – arrest

Familierecht - Intieme details over voogdijgeschil lekten uit naar pers. Kind recht op schadevergoeding

“These cases are an interesting and useful illustration of the “balancing exercise” which the Courts have to engage in when Articles 8 and 10 are both engaged. They demonstrate that even where public interest stories are concerned, the media must take care not to invade the private sphere, particularly where children are involved.” [Hugh Tomlinson](#)

ARREST – 21 juni 2012 - Schweizerische Radio- und Fernsehgesellschaft Srg t. Zwitserland – arrest (alleen in het Frans beschikbaar)

Verbod van Zwitserse autoriteiten om televisie-interview met gedetineerde uit te zenden schond vrije meningsuiting

En définitive, l’arrêt consacre une opportune progression: les exigences européennes sont susceptibles de contraindre les autorités nationales à ouvrir aux médias les portes de l’espace carcéral. Toutefois, la Cour manque d’en fournir toutes les clefs, faute de détailler suffisamment les potentialités qui affluent de sa décision. Ce n’est sans doute que partie remise. [Nicolas Hervieu](#)

ARREST – 12 juni 2012 – Tatár en Fáber t. Hongarije – arrest

Ophangen vuile was rondom Parlementsgebouw van Boedapest was politieke meningsuiting

Schending artikel 10 - vrijheid van meningsuiting – vrijheid van vereniging en vergadering

Klagers vechten aan dat zij zijn vervolgd en beboet voor het ophangen van vuile was rondom het Parlementsgebouw van Budapest. Zij zouden zich met dit protest tegen de politieke crisis illegaal verenigd hebben. Het hof overweegt dat dit protest niet het recht op vereniging maar van meningsuiting betreft.

ARREST – 7 juni 2012 - Centro Europa 7 S.R.L. & di Stefano t. Italië - arrest

TV-Frequentieverdeling in Italië

Vrijheid van expressie en informatie - eigendomsbescherming

De zaak betreft de onmogelijkheid van een Italiaanse tv-maatschappij om uit te zenden, ondanks het hebben van een vergunning daartoe, omdat door de overheid aan de maatschappij geen frequenties waren toegekend. Het hof meent dat de destijds geldende wetten helderheid en precisie misten en de tv-maatschappij onvoldoende kon voorzien wanneer zij de frequentie toebedeeld zou krijgen. Het hof concludeert dat de Italiaanse autoriteiten tekort zijn geschoten in hun plicht tot het neerzetten van een toereikend wettelijk en administratief raamwerk teneinde op een effectieve manier media-pluralisme te kunnen waarborgen en verklaart de klacht van de maatschappij gegrond.

RECHT OP EEN DAADWERKELIJK RECHTSMIDDEL (ART. 13)

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING - Taron en Garcia Cancio t. Duitsland - beslissing

Klacht over effectiviteit van nieuwe Duitse wetgeving is voorbarig

Nieuwe Duitse wet ter bespoediging van rechterlijke procedures - twijfel over effectiviteit nieuwe wet - weigering klagers om nationale rechtsmiddelen uit te putten - klacht niet-ontvankelijk

Klagers vechten effectiviteit aan van het *Gesetz über den Rechtsschutz bei überlangen Gerichtsverfahren und strafrechtlichen Ermittlungsverfahren*, die in december 2011 in werking trad. De wet kwam tot stand naar aanleiding van de jurisprudentie van het EHRM. De klacht van Taron ziet op een bestuursrechtelijke procedure, die van Garcia Cancio op een strafrechtelijke. Het Hof acht een oordeel over de effectiviteit van de nieuwe wet thans prematuur. Nationale jurisprudentie over de toepassing van de wet moet eerst uitkristalliseren. Klachten daarom niet-ontvankelijk.

VERBOD VAN MISBRUIK VAN RECHT (ART. 17)

ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSING – 19 juni 2012 – Hizb Ut-Tahrir e.a. t. Duitsland - beslissing

Klacht van Islamitische organisaties over beperking van activiteiten in Duitsland niet-ontvankelijk

BESCHERMING VAN EIGENDOM (ART. 1 EERSTE PROTOCOL)

ARREST – 26 juni 2012 – Hermann t. Duitsland – Grote Kamer – arrest

Grondbezitter mag niet verplicht worden jacht op zijn terrein te dulden

ARREST – 19 juni 2012 – Khoniakina t. Georgië - arrest

Wetgeving die met terugwerkende kracht pensioenrechten van leden van Hoogerechtshof wijzigde was niet disproportioneel

ARREST – 12 juni 2012 – Lindheim e.a. t. Noorwegen – arrest

Onmogelijkheid van landbezitters om pacht te verhogen was in strijd met hun eigendomsrecht

°La Cour européenne des droits de l'homme a jugé contraire au droit au respect des biens un dispositif législatif instaurant un mécanisme de blocage des loyers justifié par une politique sociale dans le domaine du logement." [Nicolas Hervieu](#)

RECHT OP VRIJE VERKIEZINGEN (ART. 3 EERSTE PROTOCOL)

ARREST – 19 juni 2012 – Communistische Partij Rusland t. Rusland - arrest

Russische oppositie kreeg tijdens parlementsverkiezingen van 2003 voldoende media-aandacht

SCHADELOOSSTELLING IN GEVAL VAN GERECHTELIJKE DWALING (ART. 3 ZEVENDE PROTOCOL)

ARREST – 12 juni 2012 – Poghosyan en Baghdasaryan t. Armenië – arrest

Strafrecht - verdachte die ten onrechte werd veroordeeld had immateriële schadevergoeding moeten ontvangen

(GASTCOMMENTAAR)

NE BIS IN IDEM

NAAR AANLEIDING VAN HvJ EU POLEN t. BONDA

In deze zaak weigert een Poolse bestuursorgaan voor landbouw aan landbouwer Bonda de toekenning van steun en legt hem een sanctie op in de vorm van het verlies op aanspraken op de areaalbetaling voor drie jaar, omdat hij een onjuiste verklaring had afgelegd. Vervolgens wordt tegen Bonda op grond van dezelfde onjuiste verklaring wegens steunfraude strafvervolging ingesteld. Nadat Bonda in eerste aanleg is veroordeeld, wordt hij in hoger beroep buiten vervolging gesteld en wordt zijn strafzaak geseponeerd wegens het verbod van dubbele bestraffing (*ne bis in idem*). De procureur-generaal stelt tegen die uitspraak cassatie in en het Poolse hooggerechtshof stelt aan het HvJEU een prejudiciële vraag over de uitleg van artikel 138 van EG-Verordening 1973/2004 op grond waarvan Bonda de bestuurlijke sanctie was opgelegd.

Met zijn vraag wenst het hooggerechtshof te vernemen of de bestuurlijke sanctie een strafsanctie is, aangezien het *ne bis in idem*-beginsel, zoals neergelegd in de Poolse strafwet, slechts toepassing kan vinden wanneer dat het geval is.

Het HvJ verwijst ter beantwoording van deze vraag naar zijn uitspraak van 11 juli 2002, C-210/00, AB 2002/392 m.nt. De Moor-Van Vugt (Käserei Champignon Hofmeister), waarin het had geoordeeld dat sancties in landbouwverordeningen, zoals de tijdelijke uitsluiting van de marktdeelnemers van een steunregeling, niet van strafrechtelijke aard zijn. Deze sanctie is een specifiek instrument dat een bestanddeel van de steunregeling vormt en een goed financieel beheer van de openbare middelen moet verzekeren (r.o. 30). Het Hof ziet geen enkele reden om daar in dit geval anders over te denken (r.o. 31).

Het EU-Hof wijst er uitdrukkelijk op dat met deze uitspraak niet wordt afgedaan aan de rechtspraak van het EHRM over het begrip 'strafrechtelijke procedure' (strafvervolging) in de zin van artikel 4, lid 1, Zevende Protocol EVRM. Dat Protocol – dat overigens voor Nederland niet geldt – verbiedt dubbele strafvervolging. Of beide hoven geheel op één lijn zitten valt overigens te betwijfelen. Voor de uitleg van het begrip strafvervolging zijn volgens constante jurisprudentie van het EHRM drie criteria van belang: de kwalificatie naar nationaal recht, de aard van de inbreuk en de aard en zwaarte van de sanctie. Zoals De Moor-Van Vugt reeds in haar hiervoor genoemde noot opmerkte past het EU-Hof deze criteria niet op geheel dezelfde wijze toe als het EHRM. Het EHRM wijst er ten aanzien van de 'aard van

de overtreding' op dat in het algemeen onder strafrechtelijke overtredingen gedragingen vallen die de overtreder vatbaar maken voor sancties die afschrikwekkend zijn en gewoonlijk bestaan uit geldboetes en vrijheidsbenemende sancties (zie o.a. EHRM 21 februari 1984, NJ 1988/937, (Öztürk)). Dit criterium is derhalve nauw verbonden met het derde criterium: de aard en zwaarte van de sanctie.

In de onderhavige zaak wijst het EU-Hof er met betrekking tot het tweede criterium op dat de maatregel van uitsluiting slechts genomen kan worden ten aanzien van marktdeelnemers die een beroep doen op de bij die verordening ingestelde steunmaatregel (r.o. 40). Het accent ligt derhalve op gedragingen van deelnemers aan de steunregeling. Indien een landbouwer niet meer aan de voorwaarden voor deelname aan de steunregeling voldoet is de sanctie onwerkbaar. Aan de gedachtegang van het EU-Hof ligt de *contracts*-idee ten grondslag, schrijft De Moor-Van Vugt in haar noot. Als men erin stapt dan moet men ook aan de contractsvoorwaarden voldoen en de negatieve consequenties dragen.

Hoewel wij naar nationaal recht, gelet op het doel van een dergelijke financiële sanctie eerder denken aan een punitief karakter, heeft dit sanctiestelsel voor EU-landbouwsubsidies dus een reparatoir karakter. Het is gericht op bescherming van het beheer van de middelen van de Unie (r.o.40).

Dat het EU-Hof sinds zijn uitspraak HvJEU 23 december 2009, AB 2010/83 (Spector Photo Group) zich heeft aangesloten bij de *criminal charge*-rechtspraak van het EHRM, zoals Jans c.s. schrijven (*Inleiding tot het Europees Bestuursrecht*, Nijmegen, Ars Aequi Libri 2011, p.247), staat ten aanzien van sancties bij landbouwsubsidies derhalve niet vast. Het Unierecht staat bovendien niet in de weg aan een cumulatie van sanctieprocedures. Artikel 50 van het Handvest van de EU, waarin het unierechtelijke ne bis in idem-beginsel is opgenomen, is door het Hof (nog) niet zo uitgelegd dat het behalve op de klassieke strafvervolging, ook betrekking heeft op de bestraffende bestuurlijke sanctie.

Lodewijk Rogier
Hoogleraar staats- en bestuursrecht EUR

4. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE EUROPESE UNIE

RECHTSPRAAK

LUXEMBURG

ARBEIDSRECHT

ARREST – 28 juni 2012 - zaak C-124/11 (Dittrich) - arrest

Gelijke behandeling in arbeid en beroep – Nationale regeling inzake de toekenning van een toelage aan ambtenaren bij ziekte – Gezinsleden die voor de toelage in aanmerking komen – Uitsluiting van geregistreerde levenspartners – Werkingssfeer van verordening nr. 2000/78/EG – Begrip ‚beloning‘

Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep, is van toepassing op nationale bepalingen inzake de toekenning van een toelage aan ambtenaren bij ziekte wanneer die toelage in hoofdzaak wordt gefinancierd door de staat als publiekrechtelijke werkgever, hetgeen door de nationale rechter dient te worden vastgesteld.

ARREST – 21 juni 2012 – zaak C-78/11 (ANGED) - arrest

Richtlijn 2003/88/EG – Organisatie van arbeidstijd – Recht op jaarlijkse vakantie met behoud van loon – Ziekteverlof – Samenvallen van jaarlijkse vakantie met ziekteverlof – Recht om jaarlijkse vakantie in andere periode te nemen

Een werknemer die tijdens zijn jaarlijkse betaalde vakantie arbeidsongeschikt wordt, heeft het recht om op een later tijdstip vakantie te nemen voor de duur van zijn ziekte. Dit recht wordt toegekend ongeacht het tijdstip waarop de arbeidsongeschiktheid is ingetreden.

ARREST – 7 juni 2012 – Zaak C-132/11 (Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt Gesellschaft) - persbericht – arrest

Richtlijn 2000/78/EG – Gelijke behandeling in arbeid en beroep – Verschil in behandeling op grond van leeftijd – Handvest van grondrechten van Europese Unie – Algemene beginselen van Unierecht – Collectieve arbeidsovereenkomst – Geen inaanmerkingneming, voor inschaling van cabinepersoneel van luchtvaartmaatschappij in salarisschaal, van beroepservaring verworven bij andere, tot hetzelfde concern behorende maatschappij – Contractuele bepaling

BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN

CONCLUSIE – 28 juni 2012 - zaak C-215/11 (Iwona Szyrocka) - conclusie

Europese betalingsbevelprocedure – Verordening nr. 1896/2006 – Formele voorwaarden voor verzoek – Periode waarvoor rente op vordering kan worden verlangd – Periode tot aan dag van betaling

ARREST – 21 juni 2012 - zaak C-514/10 (Wolf Naturprodukte GmbH) - arrest

Rechterlijke bevoegdheid en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Verordening (EG) nr. 44/2001 – Toepassingsgebied in de tijd – Tenuitvoerlegging van beslissing gegeven vóór toetreding van tenuitvoerleggende staat tot Europese Unie

CONSUMENTEN

ARREST – 14 juni 2012 - zaak C-618/10 (Banco Español de Crédito SA) - arrest

Richtlijn 93/13/EEG – Consumentenovereenkomsten – Oneerlijk beding over moratoire interesten – Betalingsbevelprocedure – Bevoegdheden van nationale rechter

DATA

CONCLUSIE – 21 juni 2012 – zaak C-173/11 (Football Dataco) - conclusie

Richtlijn 96/9 – Rechtsbescherming van databanken – Begrippen opvraging en hergebruik – Plaats waar het hergebruik plaatsvindt

Wanneer een partij gegevens van een databank die wordt beschermd door een recht sui generis ingevolge richtlijn 96/9/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 1996 betreffende de rechtsbescherming van databanken, uploadt op de webserver van die partij in lidstaat A en deze webserver in reactie op een verzoek van een gebruiker in lidstaat B deze gegevens naar de computer van de gebruiker verzendt, zodat zij worden opgeslagen in het geheugen van die computer en op het computerscherm worden getoond, vormt de handeling van het verzenden een handeling van ‚hergebruik‘ door die partij.

DOUANE-UNIE

ARREST – 14 juni 2012 - zaak C-533/10 (CIVAD) - arrest

Communautair douanewetboek – Artikel 236, lid 2 – Terugbetaling van niet wettelijk verschuldigde rechten – Termijn – Verordening (EG) nr. 2398/97 – Definitief antidumpingrecht over invoer van katoenachtig beddenlinnen van oorsprong uit Egypte, India en Pakistan – Verordening (EG) nr. 1515/2001 – Terugbetaling van betaalde antidumpingrechten krachtens later ongeldig verklaarde verordening – Begrip ‚overmacht‘ – Datum van ontstaan van verplichting tot terugbetaling van invoerrechten

FISCALE BEPALINGEN

CONCLUSIE - 21 juni 2012 - Zaak C-587/10 (Vogtländische Straßen-, Tief- und Rohrleitungsbau GmbH Rodewisch) - conclusie

Belasting over toegevoegde waarde – Intracommunautaire levering – Ketentransacties – Weigering van vrijstelling wegens ontbreken van btw-identificatienummer van afnemer

ARREST – 21 juni 2012 – zaak C-294/11 (Elsacom) - arrest

Achtste btw-richtlijn – Nadere regeling voor btw-teruggaaf aan niet in binnenland gevestigde belastingplichtigen – Termijn voor indiening van teruggaafverzoek – Fatale termijn

De termijn van zes maanden van artikel 7, lid 1, eerste alinea, laatste volzin, van de Achtste richtlijn (79/1072/EEG) van de Raad van 6 december 1979 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting – Regeling voor de teruggaaf van de belasting over de toegevoegde waarde aan niet in het binnenland gevestigde belastingplichtigen, voor indiening van een verzoek om teruggaaf van belasting over de toegevoegde waarde, is een fatale termijn.

ARREST – 21 juni 2012 – zaken C-80/11 en C-142/11 (Mahagében) - arrest

Fiscale bepalingen – Btw – Zesde richtlijn – Richtlijn 2006/112/EG – Recht op aftrek – Uitoefeningsvoorwaarden – Artikel 273 – Nationale maatregelen ter bestrijding van fraude – Praktijk van nationale belastingautoriteiten – Weigering van recht op aftrek bij onregelmatig handelen van opsteller van factuur voor goederen of diensten waarvoor om uitoefening van dat recht wordt verzocht – Bewijslast – Verplichting voor belastingplichtige om zich ervan te vergewissen en te bewijzen dat opsteller van deze factuur regelmatig handelt

CONCLUSIE - 14 juni 2012 - zaak C-234/11 (TETS Haskovo AD) - conclusie

Belastingwetgeving – Belasting over de toegevoegde waarde – Artikelen 185 en 187 van richtlijn 2006/112/EG – Herziening van de aftrek van voorbelasting vanwege de sloop van gebouwen

INTELLECTUELE EIGENDOM

ARREST – 13 juni 2012 - zaak T-534/10 (Organismos Kypriakis Galaktokomikis Viomichanias) - arrest

Gemeenschapsmerk – Opositieprocedure – Aanvraag voor gemeenschapswoordmerk HELLIM – Ouder collectief gemeenschapswoordmerk HALLOUMI – Relatieve weigeringsgrond – Verwarringsgevaar – Artikel 8, lid 1, sub b, van verordening (EG) nr. 207/2009 – Recht om te worden gehoord – Artikel 63, lid 2, van verordening nr. 207/2009

Conclusie - 14 juni 2012 - Zaak C-56/11 (Raiffeisen Waren-Zentrale Rhein-Main eG) - conclusie

Communautair kwekersrecht – Verordening (EG) nr. 2100/94 – Artikel 14 – Landbouwersvoorrecht – Verordening (EG) nr. 1768/95 – Artikel 9 – Loonwerker – Informatieplicht van deze loonwerker jegens houder van kwekersrecht – Werking in de tijd van deze plicht – Informatieverzoek van houder van kwekersrecht – Voorwaarden – Aanwijzingen op grond waarvan houder recht op informatie heeft – Geen plicht om bestaan van die aanwijzingen aan te tonen

ARREST – 19 juni 2012 - C-307/10 (Chartered Institute of Patent Attorneys) - arrest

Merken – Harmonisatie van wetgevingen van lidstaten – Richtlijn 2008/95/EG – Identificatie van waren of diensten waarvoor merkbescherming wordt gevraagd – Vereisten van duidelijkheid en nauwkeurigheid – Gebruik van hoofdklassen van classificatie van Nice voor inschrijving van merken – Toelaatbaarheid – Beschermingsomvang van merk

ARREST – 27 juni 2012 - zaak T-523/10 (Interkobo sp. z o.o.) - arrest

Gemeenschapsmerk – Oppositieprocedure – Aanvraag voor gemeenschapsbeeldmerk my baby – Ouder nationaal en ouder internationaal woordmerk MYBABY en ouder nationaal beeldmerk mybaby – Relatieve weigeringsgrond – Geen overlegging van bewijsmateriaal in proceduretaal van oppositie – Gewettigd vertrouwen – Regel 19, lid 3, regel 20, lid 1, en regel 98, lid 1, van verordening (EG) nr. 2868/95

LANDBOUW

ARREST – 26 juni 2012 - zaak C-335/09 P (Polen/Europese Commissie) - arrest

Hogere voorziening – Gemeenschappelijke ordening van markten – Wegens toetreding van nieuwe lidstaten vast te stellen overgangsmaatregelen – Verordening (EG) nr. 1972/2003 tot vaststelling van maatregelen voor handelsverkeer van landbouwproducten – Beroep tot nietigverklaring – Termijn – Aanvang – Termijnoverschrijding – Niet-ontvankelijkheid – Wijziging van bepaling van voornoemde verordening – Heropening van termijn – Gedeeltelijke ontvankelijkheid – Middelen – Schending van beginselen die rechtsgemeenschap vormen en van beginsel van effectieve rechterlijke bescherming – Schending van beginsel van vrij verkeer van goederen en van verbod van discriminatie op grond van nationaliteit – Schending van evenredigheidsbeginsel en van beginsel van bescherming van gewettigd vertrouwen – Schending van hiërarchie der rechtsregels – Schending van artikel 41 van Toetredingsakte van 2003 – Onjuiste uitlegging van artikel 3 van verordening (EG) nr. 1972/2003 – Niet-nakoming van motiveringsplicht

ARREST – 14 juni 2012 - zaak C-355/11 (Brouwer) – **Nederlandse zaak - arrest**

Richtlijn 91/629/EEG – Minimumnormen ter bescherming van kalveren – Verordening (EG) nr. 1782/2003 – Gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening in kader van gemeenschappelijk landbouwbeleid – Nationale wettelijke regeling ter omzetting van richtlijn 91/629/EEG waarbij in die richtlijn voorziene, uit regelgeving voortvloeiende beheerseisen van toepassing worden verklaard op, met name, kalveren die in kader van melkveehouderij opgesloten worden gehouden

MEDEDINGING

ARREST – 27 juni 2012 - zaak T-167/08 (Microsoft) - arrest

Mededinging – Misbruik van machtspositie – Besturingssystemen voor client-pc's – Besturingssystemen voor werkgroepservers – Weigering van onderneming met machtspositie om informatie inzake compatibiliteit te verstrekken en gebruik van die informatie toe te staan – Nakoming van verplichtingen die voortvloeien uit beschikking houdende vaststelling van inbreuk, en oplegging van gedragsmaatregelen – Dwangsom

De beschikking van de Commissie waarbij aan Microsoft een dwangsom is opgelegd omdat deze haar concurrenten niet onder redelijke voorwaarden toegang verleende tot de informatie inzake de compatibiliteit, wordt door het Gerecht grotendeels bevestigd. Het Gerecht verlaagt het bedrag van de dwangsom echter van 899 tot 860 miljoen EUR om rekening te houden met het feit dat de Commissie Microsoft had toegestaan om tot 17 september 2007 beperkingen betreffende de verkoop van „open source“-producten op te leggen.

CONCLUSIE – 26 juni 2012 – zaak C-199/11 (Europese Unie / Otis NV e.a.) - conclusie

Advocaat-generaal Cruz Villalón is van mening dat het Handvest van de grondrechten niet eraan in de weg staat dat de Commissie na het bestaan van een kartel te hebben vastgesteld, voor de nationale rechter vergoeding vordert van de schade die de Unie als gebruiker heeft geleden. Hoewel de nationale rechter de geldigheid van de beschikking van de Commissie over het kartel niet kan beoordelen, wordt voor de kartel deelnemers het recht op een doeltreffende voorziening in rechte voor het Hof van Justitie van de Europese Unie gegarandeerd

ARREST – 14 juni 2012 - zaak C-158/11 (Auto 24 SARL tegen Jaguar Land Rover France SAS) - arrest

Mededinging – Artikel 101 VWEU – Motorvoertuigensector – Verordening (EG) nr. 1400/2002 – Groepsvrijstelling – Selectief distributiestelsel – Begrip „gespecificeerde criteria“ met betrekking tot kwantitatief selectief distributiestelsel – Weigering tot erkenning als distributeur van nieuwe voertuigen – Ontbreken van precieze, objectieve, evenredige en niet-discriminerende kwantitatieve selectiecriteria

Hof: In het kader van een kwantitatief selectief distributiestelsel in de zin van verordening (EG) nr. 1400/2002 van de Commissie van 31 juli 2002 betreffende de toepassing van artikel 81, lid 3, van het Verdrag op groepen verticale overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen in de motorvoertuigensector, moeten onder de term „gespecificeerde criteria“ in artikel 1, lid 1, sub f, van deze verordening criteria worden verstaan waarvan de precieze inhoud kan worden vastgesteld. Om de in deze verordening neergelegde vrijstelling te genieten, hoeft een dergelijk stelsel niet te berusten op objectief gerechtvaardigde criteria die eenvormig en zonder onderscheid worden toegepast op eenieder die om erkenning verzoekt.

MILIEU

ARREST – 21 juni 2012 - zaak C-177/11 (Syllogos Ellinon Poleodomon kai Chorotakton) - arrest

Richtlijn 2001/42/EG – Beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's – Artikel 3, lid 2, sub b – Beoordelingsruimte van de lidstaten

ARREST – 14 juni 2012 - zaak T-338/08 (Stichting Natuur en Milieu) – Nederlandse zaak - arrest

Milieu – Verordening (EG) nr. 1367/2006 – Maximumresidugehalten voor pesticiden – Verzoek tot interne herziening – Weigering – Maatregel van individuele strekking – Geldigheid – Verdrag van Aarhus

ARREST – 14 juni 2012 - zaak T-396/09 (Vereniging Milieudefensie/ Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht) – Nederlandse zaak - arrest

Milieu – Verordening (EG) nr. 1367/2006 – Verplichting van lidstaten om luchtkwaliteit te beschermen en te verbeteren – Aan lidstaat toegestane tijdelijke afwijking – Verzoek tot interne herziening – Weigering – Maatregel van individuele strekking – Geldigheid – Verdrag van Aarhus

OPENBAARHEID

ARREST - 21 juni 2012 - zaak C-135/11 P (IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH) – arrest

Hogere voorziening – Toegang tot documenten van instellingen – Verordening (EG) nr. 1049/2001 – Artikel 4, lid 5 – Omvang – Documenten afkomstig van lidstaat – Verzet van deze lidstaat tegen openbaarmaking van documenten – Omvang van controle door instellingen en rechter van Unie van door lidstaat aangevoerde redenen van verzet – Overlegging van document voor rechter van Unie

SOCIALE POLITIEK

ARREST – 12 juni 2012 - gevoegde zaken C-611/10 en C-612/10 (Hudzinsky) - arrest

Sociale zekerheid van migrerende werknemers – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Artikelen 14, punt 1, sub a, en 14 bis, punt 1, sub a – Artikelen 45 VWEU en 48 VWEU – Tijdelijke arbeid in andere lidstaat dan die op grondgebied waarvan activiteit normaal wordt uitgeoefend – Gezinsbijslagen – Toepasselijke wetgeving – Mogelijkheid voor lidstaat waar tijdelijke arbeid wordt verricht maar die niet bevoegde lidstaat is, om kinderbijslag toe te kennen – Toepassing van nationale anticumulatieregeling die deze bijslag uitsluit in geval van ontvangst van vergelijkbare uitkering in andere staat

ARREST – 7 juni 2012 – Zaak C-106/11 (Bakker) – Nederlandse zaak – arrest

Sociale zekerheid van migrerende werknemers – Toepasselijke wetgeving – Werknemer met Nederlandse nationaliteit die buiten grondgebied van Europese Unie aan boord van baggerschepen onder Nederlandse vlag voor in Nederland gevestigde werkgever werkt – Woonplaats op grondgebied van andere lidstaat – Aansluiting bij Nederlands sociale zekerheidsstelsel

Hof: Artikel 13, lid 2, sub c, van verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen,

in de versie zoals gewijzigd en bijgewerkt bij verordening (EG) nr. 118/97 van de Raad van 2 december 1996, zoals gewijzigd bij verordening (EG) nr. 307/1999 van de Raad van 8 februari 1999, moet aldus worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat een wettelijke maatregel van een lidstaat van aansluiting bij het stelsel van sociale zekerheid van die lidstaat uitsluit een persoon in een situatie als die van verzoeker in het hoofdgeding, die de nationaliteit van die lidstaat bezit maar niet in die lidstaat woont en die in dienstbetrekking werkzaam is aan boord van een baggerschip dat onder de vlag van diezelfde lidstaat vaart en buiten het grondgebied van de Europese Unie zijn werkzaamheden verricht.

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

ARREST – 21 juni 2012 - In zaak C-452/10 P (BNP Paribas) - arrest

Hogere voorziening – Staatssteun – Regeling van afstemming van fiscale waarde van activa op boekwaarde ervan – Banksector – Heffing van belasting over vermogenswinst – Vervangende belasting – Selectiviteit

ARREST – 5 juni 2012 – Zaak C-124/10 P (Commissie / EDF e.a.) – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Hogere voorziening – Staatssteun – Afstand van belastingvordering – Vrijstelling van vennootschapsbelasting – Verhoging van vennootschappelijk kapitaal – Gedrag van Staat als verstandige particuliere investeerder in markteconomie – Criteria voor onderscheid tussen Staat die handelt als aandeelhouder en Staat die overheidsprerogatieven uitoefent – Definitie van particuliere referentie-investeerder – Beginsel van gelijke behandeling – Bewijslast

Het Hof bevestigt de vernietiging door het Gerecht van de beschikking van de Commissie waarbij een door Frankrijk ten gunste van EDF genomen fiscale maatregel als staatssteun wordt aangemerkt. De Commissie heeft het recht onjuist toegepast door wegens het fiscale karakter van de maatregel te weigeren te onderzoeken of de Franse Staat zich als een particuliere investeerder heeft gedragen.

STRAFRECHT - BESTUURSRECHT

CONCLUSIE – 21 juni 2012 zaak C-249/11 (Hristo Byankov) - conclusie

Recht van vrij verkeer en verblijf op grondgebied van lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden – Bestuursrechtelijk verbod om het grondgebied te verlaten wegens niet-betaling van een geldschuld jegens een privaatrechtelijke rechtspersoon – Beginsel van rechtszekerheid inzake definitief geworden bestuursbesluiten – Gelijkwaardigheidsbeginsel en doeltreffendheidsbeginsel

CONCLUSIE – 12 juni 2012 - C-617/10 (Hans Åkerberg Fransson) - conclusie

Werkingsfeer van Handvest van grondrechten van Europese Unie – Artikel 51 van Handvest – Toepassing van Unierecht door lidstaten – Nationale sanctieregeling voor schending van btw-regeling – Artikel 50 van Handvest – Ne bis in idem als algemeen beginsel van Unierecht – Cumulatie van administratieve en strafrechtelijke sanctie – Definitie van ‚dezelfde feiten‘ – Uitlegging van Handvest in licht van Europees Verdrag tot bescherming van rechten van mens – Artikel 4 van Protocol nr. 7 bij Europees Verdrag tot bescherming van rechten van mens – Rechtspraak van Europees Hof van de rechten van de mens – Vaststelling van grondrechten van Unie op basis van gemeenschappelijke constitutionele tradities van lidstaten

Bij de huidige stand van het proces van Europese integratie moet artikel 50 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie aldus worden uitgelegd dat het de lidstaten niet belet een strafrechtelijke procedure in te leiden voor feiten waarvoor reeds een definitieve administratieve sanctie is opgelegd of voor dezelfde gedraging, voor zover de

strafrechter rekening kan houden met een eerder opgelegde administratieve sanctie om de door hem op te leggen straf te verlichten.

ARREST – 7 juni 2012 – Zaak C-27/11 (Vinkov) – arrest

Prejudiciële verwijzing – Niet-erkenning in nationale regeling van recht op beroep in rechte tegen beslissingen houdende oplegging van geldelijke sanctie en aftrek van rijbewijspunten voor bepaalde verkeersovertredingen – Zuiver interne situatie – Niet-ontvankelijkheid van verzoek

“Buried in the somewhat obscure details of this reference for a preliminary ruling is a hint of how the Court of Justice of the European Union (CJEU) is approaching arguments based on human rights principles as reflected in the Charter of Fundamental Rights of the European Union (‘the Charter’). Put briefly, there has to be a very clear involvement of EU law before a case can be made out under any of its human rights provisions or principles.” [Rosalind English](#)

CONCLUSIE – 6 juni 2012 – Gevoegde zaken C-539/10 P + C-550/10 P (Al-Aqsa / Raad + Nederland / Al-Aqsa) – **Nederlandse zaak – persbericht – conclusie**

Hogere voorziening – Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – Beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met het oog op strijd tegen terrorisme – Bevriezing van tegoeden – Gemeenschappelijk standpunt 2001/931/GBVB – Artikel 1, leden 4 en 6 – Verordening (EG) nr. 2580/2001 – Artikel 2, lid 3 – Voorwaarden voor handhaving van persoon op lijst van personen wier tegoeden worden bevroren – Beslissing van bevoegde nationale instantie – Verdwijnen van nationale maatregel

Volgens advocaat-generaal Trstenjak mag de Raad in het kader van de strijd tegen het terrorisme de bevrozing van tegoeden slechts handhaven zolang er nationale vervolgingsmaatregelen tegen de betrokkene blijven bestaan. Gelet op de intrekking van de Nederlandse maatregelen tegen Al-Aqsa heeft het Gerecht de handelingen waarbij de Raad de bevrozing van de tegoeden van deze stichting handhaafde, terecht nietig verklaard.

ARREST – 5 juni 2012 – zaak C-489/10 (Bonda) – **Grote Kamer – persbericht – arrest**

Gemeenschappelijk landbouwbeleid – Regeling inzake een enkele areaalbetaling – Verordening (EG) nr. 1973/2004 – Artikel 138, lid 1 – Uitsluiting van steun in geval van onjuiste verklaring over oppervlakte – Bestuurlijke sanctie of strafsanctie – Verbod van dubbele bestraffing – Beginsel ne bis in idem

Wanneer een landbouwer van landbouwsteun wordt uitgesloten omdat hij een onjuiste verklaring over de oppervlakte van zijn bedrijf heeft afgelegd, kan hem voor dezelfde feiten nog steeds een strafsanctie worden opgelegd. Bij een dergelijke in het Unierecht vastgestelde uitsluiting van steun gaat het niet om een strafsanctie

“why is Luxembourg telling us that theft in the form of subsidy fraud is an administrative matter, not a criminal one? And if it isn’t criminal, why don’t we all do it (those of us with sufficient agricultural land to qualify, that is).” [Rosalind English](#)

TOETREDING VAN NIEUWE STATEN

ARREST – 21 juni 2012 - In zaak C-15/11 (Sommer) - arrest

Toetreding van nieuwe lidstaten – Republiek Bulgarije – Regeling van lidstaat die verlening van tewerkstellingsvergunning voor Bulgaarse onderdanen afhankelijk stelt van onderzoek van situatie op arbeidsmarkt – Richtlijn 2004/114/EG – Voorwaarden voor toelating van onderdanen van derde landen met oog op studie, scholierenuitwisseling, onbezoldigde opleiding of vrijwilligerswerk”

VERVOER

CONCLUSIE – 7 juni 2012 – Zaak C-136/11 (Westbahn Management) – conclusie - commentaar

Spoorwegvervoer – Begrip „rechterlijke instantie” – Verplichting van de beheerder van spoorweginfrastructuur tot de verstrekking aan spoorwegondernemingen van realtimegegevens betreffende het treinverkeer, met name inzake vertragingen en uitval van aansluitende treindiensten – Verplichtingen van infrastructuurbeheerders uit hoofde van richtlijn 2001/14/EG – Verplichtingen van spoorwegondernemingen uit hoofde van verordening (EG) nr. 1371/2007 – Richtlijn 91/440/EEG – Richtlijn 2001/16/EG – Richtlijn 95/46/EG

“It is important to emphasise that I do not think the AG got it wrong. Teleological interpretation is an established approach in EU law, and it has been abused much worse than it is here. When faced with two (or more) viable interpretations of the law, it is a reasonable solution to choose. The only problem is that the EU judiciary has a bit of a reputation in this regard, meaning that they have to be extra careful to motivate their analysis carefully. That means firstly examining carefully the more "objective" interpretation methods, such as a textual interpretation, and then carefully supporting the teleological interpretation not only with quotes from the recitals of EU railway legislation, but also from the travaux préparatoires. Quoting the submissions of parties is no substitute.” [Martinned](#)

VREEMDELINGEN

CONCLUSIE – 21 juni 2012 - zaak C-268/11 (Atilla Gülbahce) - conclusie

Besluit nr. 1/80 van Associatieraad EEG-Turkije – Non-discriminatiebeginsel met betrekking tot arbeidsvoorwaarden – Verlening aan Turkse werknemer van verblijfsvergunning voor bepaalde tijd en arbeidsvergunning voor onbepaalde tijd – Intrekking, met terugwerkende kracht, van besluiten waarbij duur van verblijfsvergunning is verlengd – Voorwaarden om verblijfsrecht te baseren op artikel 10, lid 1, van besluit nr. 1/80, gelet op arbeidsvergunning voor onbepaalde tijd

CONCLUSIE - 27 juni 2012 - zaak C-245/11 (K) – conclusie

Verordening (EG) nr. 343/2003 – Bepaling van de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een door een onderdaan van een derde land bij een lidstaat ingediend asielerzoek – Artikel 3, lid 2 – Soevereiniteitsclausule – Artikel 15 – Humanitaire clausule – Met de grondrechten verenigbare toepassing van verordening nr. 343/2003 – Artikel 4 van het Handvest van de grondrechten – Verbod van foltering en van onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen – Artikel 7 van het Handvest van de grondrechten – Eerbiediging van privéleven en van familie- en gezinsleven

ARREST – 14 juni 2012 - zaak C-606/10 (ANAFE) - arrest

Verordening (EG) nr. 562/2006 – Communautaire code betreffende overschrijding van grenzen door personen (Schengengrenscode) – Artikel 13 – Onderdanen van derde landen, die houder zijn van tijdelijke verblijfsvergunning – Nationale regeling die terugkeer verbiedt

van deze onderdanen naar grondgebied van lidstaat die tijdelijke verblijfsvergunning heeft afgegeven bij ontbreken van terugkeervisum – Begrip ‚terugkeervisum’ – Eerdere bestuurlijke praktijk die terugkeer zonder terugkeervisum toeliet – Noodzaak van overgangsmaatregelen – Geen

CONCLUSIE – 7 juni 2012 – Zaak C-451/11 (Dülger) – conclusie

Associatieovereenkomst EEG-Turkije – Uitlegging van besluit nr. 1/80 van Associatieraad – Verblijfsrecht van gezinsleden van Turkse werknemer die tot legale arbeidsmarkt van lidstaat behoort – Thaise onderdaan die ten minste vijf jaar met de Turkse werknemer heeft samengewoond – Vóór de uitspraak van de echtscheiding van de Turkse werknemer verkregen rechten

VRIJ VERKEER VAN GOEDEREN

ARREST – 28 juni 2012 - zaak C-7/11 (Fabio Caronna) - arrest

Geneesmiddelen voor menselijk gebruik – Richtlijn 2001/83/EG – Artikel 77 – Groothandel in geneesmiddelen – Verplichte bijzondere vergunning voor apothekers – Voorwaarden voor toekenning

ARREST – 21 juni 2012 - zaak C-5/11 (Donner) - arrest

Vrij verkeer van goederen – Industriële en commerciële eigendom – Verkoop van kopieën van werken in lidstaat waar auteursrecht op deze werken niet wordt beschermd – Vervoer van deze goederen naar andere lidstaat waar schending van dit auteursrecht strafbaar is – Strafprocedure tegen vervoerder wegens medeplichtigheid aan illegale verspreiding van auteursrechtelijk beschermd werk

VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL

ARREST – 7 juni 2012 – Zaak C-39/11 (VBV Vorsorgekasse) – arrest

Vrij verkeer van kapitaal – Artikelen 63 VWEU en 65 VWEU – Bedrijfsvoorzieningskassen – Belegging van activa – In andere lidstaat gevestigde beleggingsfondsen – Belegging in dergelijke fondsen enkel toegestaan wanneer zij op nationaal grondgebied vergunning hebben om hun rechten van deelneming te verhandelen

Hof: Artikel 63, lid 1, VWEU moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een nationale regeling die een bedrijfsvoorzieningskas, of de door deze kas voor het beheer van haar vermogen opgerichte collectieve beleggingsinstelling, slechts toestaat om dit vermogen te investeren in rechten van deelneming in een in een andere lidstaat gevestigd beleggingsfonds indien aan dit fonds toestemming is verleend om zijn rechten van deelneming op het nationale grondgebied te verhandelen.

VRIJ VERKEER VAN PERSONEN

ARREST – 28 juni 2012 - zaak C-172/11 (Georges Erny) - arrest

Vrij verkeer van werknemers – Artikel 45 VWEU – Verordening (EG) nr. 1612/68 – Artikel 7, lid 4 – Discriminatieverbod – Aanvulling van loon van werknemers die voorafgaand aan pensioen in deeltijd werken – In lidstaat van verblijf aan inkomstenbelasting onderworpen grensarbeiders – Fictieve inaanmerkingneming van loonbelasting van lidstaat van tewerkstelling

CONCLUSIE – 26 juni 2012 - zaak C-137/11 (Partena) - conclusie

Sociale zekerheid – Verordening (EEG) nr. 1408/71 – Artikelen 13 en 14 quater – Lidstaat waar werkzaamheid wordt uitgeoefend – Non-discriminatie – Vrij verkeer van personen – Recht van vestiging

CONCLUSIE – 21 juni 2012 zaak C-249/11 (Hristo Byankov) - conclusie

Recht van vrij verkeer en verblijf op grondgebied van lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden – Bestuursrechtelijk verbod om het grondgebied te verlaten wegens niet-betaling van een geldschuld jegens een privaatrechtelijke rechtspersoon – Beginsel van rechtszekerheid inzake definitief geworden bestuursbesluiten – Gelijkwaardigheidsbeginsel en doeltreffendheidsbeginsel

ARREST – 14 juni 2012 – zaak C-542/09 (Commissie t. Nederland) - arrest

Niet-nakoming – Vrij verkeer van personen – Toegang tot onderwijs van migrerende werknemers en hun gezinsleden – Financiering van hoger onderwijs dat buiten grondgebied van betrokken lidstaat wordt gevolgd – Woonplaatsvereiste

Door een woonplaatsvereiste voor te schrijven, namelijk de zogenoemde 3-uit-6-regel, voor migrerende werknemers en hun gezinsleden van wie zij in het onderhoud blijven voorzien, om financiering voor buiten Nederland gevolgd hoger onderwijs te kunnen verkrijgen, is het Koninkrijk der Nederlanden de verplichtingen niet nagekomen die op hem rusten krachtens artikel 45 VWEU en artikel 7, lid 2, van verordening (EEG) nr. 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap, zoals gewijzigd bij verordening (EEG) nr. 2434/92 van de Raad van 27 juli 1992.

VRIJHEID VAN VESTIGING

CONCLUSIE – 28 juni 2012 - Zaak C-38/10 (Europese Commissie tegen Portugese Republiek) - conclusie

Niet-nakoming – Vrijheid van vestiging – Artikel 49 VWEU – Artikel 31 van Overeenkomst betreffende Europese Economische Ruimte – Belastingwetgeving – Heffing bij vertrek uit grondgebied – Onmiddellijke belastingheffing over latente meerwaarden in activa van vennootschappen bij verplaatsing van statutaire zetel en feitelijke bestuurszetel – Stopzetting van activiteiten van vaste inrichting – Overbrenging van activa – Belasting van vennoten – Verdeling van heffingsbevoegdheid – Evenredigheid

ARREST – 21 juni 2012 –zaak C-84/11 (Susisalo) – arrest

Artikel 49 VWEU – Vrijheid van vestiging – Volksgezondheid – Apotheken – Nationaal vergunningstelsel voor exploitatie van apotheken – Vestiging van filialen – Andere voorwaarden voor particuliere apotheken dan voor apotheek van universiteit van Helsinki – Apotheek van universiteit van Helsinki die bijzondere taken vervult op vlak van opleiding farmacie en geneesmiddelenvoorziening

Hof: Artikel 49 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen een nationale regeling zoals die welke in de hoofdgedingen aan de orde is, die voor de Helsingin yliopiston apteekki voorziet in een specifiek vergunningstelsel voor de exploitatie van filialen dat gunstiger is dan het vergunningstelsel voor de exploitatie van filialen van particuliere apotheken voor zover de filialen van de Helsingin yliopiston apteekki daadwerkelijk bijdragen aan de verwezenlijking van de door de nationale wet aan de Helsingin yliopiston apteekki opgelegde bijzondere taken betreffende de opleiding van de studenten farmacie, het onderzoek op het gebied van de geneesmiddelenvoorziening en het vervaardigen van ongebruikelijke farmaceutische bereidingen, wat door de verwijzende rechter moet worden geverifieerd.

VRIJ VERRICHTEN VAN DIENSTEN

ARREST – 28 juni 2012 - zaak C-19/11 (Markus) - arrest

Richtlijnen 2003/6/EG en 2003/124/EG – Voorwetenschap – Begrip ‚informatie die concreet is’ – Tussenstappen van in tijd gespreid proces – Vermelding van situatie die bestaat of waarvan redelijkerwijze mag worden aangenomen dat zij zal ontstaan, of van gebeurtenis die heeft plaatsgevonden of waarvan redelijkerwijze mag worden aangenomen dat zij zal plaatsvinden – Uitlegging van bewoordingen ‚waarvan redelijkerwijze mag worden aangenomen’ – Openbaarmaking van informatie over wisseling van bestuurder van vennootschap

CONCLUSIE - 12 juni 2012 - zaak C-283/11 (Sky Österreich GmbH t. Österreichischer Rundfunk) - arrest

Richtlijn 2010/13/EU – Recht van alle televisieomroepen op toegang, ten behoeve van korte nieuwsverslagen, tot evenementen van groot belang voor het publiek, waarop exclusieve uitzendrechten rusten – Beperking van de financiële vergoeding tot de aanvullende kosten van het verlenen van toegang – Verenigbaarheid met de artikelen 16 en 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Evenredigheid